

CONCLUSIONS SUBSEU Ajuntament Vallirana

LA FEMINITZACIÓ DE LA VELLESA

08/03/2026

Masia Molí de Can Batlle (Carrer del Molí, 2), VALLIRANA

COMISSIÓ DE TREBALL DEL CONGRÉS ON S'ENMARCA L'ACTIVITAT

Comissió de treball +65

DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT (objectiu, què s'ha fet, participació, etc.)

Subseu emmarcada en els actes del 8M. Jornada amb accions on reivindicar el valor de les dones grans.

Diumenge 8 de març es van realitzar aquestes activitats:

- Ruta guiada de les dones de Vallirana,
- Lectura del manifest institucional,
- Cloenda exposició fotogràfica "El valor de les cures",
- Xerrada "la Feminització de la Vellesa".

La xerrada va ser a càrrec de Lourdes Charles Jaimejuan, psicòloga social i presidenta de l'Associació Somseniors, entitat sense ànim de lucre amb seu a Barcelona, especialitzada en qüestions relacionades amb l'envelliment i els drets de les persones grans.

L'activitat va consistir en una sessió de sensibilització adreçada a la població de Vallirana, posant les dones grans al centre del debat. Per fer-ho, la xerrada va arrencar amb una dinàmica d'activació on es formulaven preguntes al públic —que responia aixecant la mà— per generar reflexió col·lectiva sobre el paper de les dones grans a la comunitat: el seu treball no remunerat, la renúncia al temps d'oci per cuidar altres, i la seva participació activa en activitats locals.

A continuació, la sessió es va desenvolupar en diversos blocs temàtics:

- **Dades i context:** es va presentar un conjunt de dades demogràfiques i econòmiques per contextualitzar la realitat de les dones grans a Catalunya i Vallirana, mostrant la magnitud de la feminització de la vellesa i la seva major vulnerabilitat econòmica i social.
- **Doble discriminació i estereotips:** es va aprofundir en com la combinació de ser dona i ser gran genera una discriminació específica i interseccional, amb efectes en l'àmbit econòmic, laboral, sanitari, social i simbòlic.
- **Maltractament:** es va tractar la tipologia de maltractaments que poden patir les dones grans (físic, psicològic, econòmic, sexual, per negligència), posant exemples propers i quotidians per facilitar la identificació de situacions de risc. Es va remarcar la dificultat de denunciar per por, dependència econòmica i normalització generacional.
- **Empoderament i accions pràctiques:** es van proposar accions concretes, tant individuals com comunitàries, per augmentar l'autonomia i la seguretat de les dones grans: tallers de gestió bancària, xarxes de suport veïnal, formació digital, exigència de protocols sanitaris adequats, etc.

Decàleg de compromisos: la sessió va tancar amb la presentació i repartiment d'un fulletó amb un decàleg de deu compromisos que la comunitat pot assumir per millorar la vida de les dones grans. Es va fer una crida a traslladar aquests compromisos a la família i al veïnat, entenent la transformació com un procés col·lectiu que comença amb petites accions quotidianes.

OBJECTIUS DE L'ACTIVITAT

- Situar el feminisme i els drets de les dones al centre del debat públic local.
- Visibilitzar les desigualtats i les violències masclistes existents en l'àmbit de les dones grans.
- Analitzar els reptes i oportunitats de les dones en el context actual.
- Enfortir el diàleg feminista interseccional.
- Fomentar aliances feministes intergeneracionals.
- Crear espais de participació ciutadana i debat crític.
- Contribuir a l'elaboració de conclusions que ajudin a definir les polítiques feministes del Baix Llobregat.
- Afermar les xarxes de sororitat al territori.

CONCLUSIONS (principals idees i propostes)

Dades clau exposades:

- Feminització de l'envelliment: A Catalunya, 1 de cada 5 persones té 65 anys o més. 2 de cada 3 persones de més de 80 anys són dones, com més edat més feminització de la població.
- Bretxa salarial a les pensions: Les dones cobren un 25% menys de pensió que els homes.
- Les dones son cuidadores: 7 de cada 10 cuidadores de persones malaltes són dones.
- Solitud no desitjada: 3 de cada 4 persones de més de 80 anys que viuen soles són dones.

Idees principals

1. Doble discriminació i estereotips:

La intersecció de ser dona i ser gran no és simplement la suma de dos prejudicis, sinó que genera efectes propis i específics en múltiples àmbits:

- Econòmic: trajectòries laborals interrompudes per les cures generen pensions més baixes, major risc de pobresa (especialment en dones vídues) i dependència econòmica que dificulta prendre decisions o denunciar abusos.
- Sanitari: tendència mèdica a atribuir símptomes a "l'edat" sense investigar causes tractables; les proves de cribratge com la citologia acaben als 65 anys

- i la mamografia als 69, deixant les dones grans fora dels circuits de prevenció.
- Social: menor presència en espais de decisió, política i lideratge comunitari; representació estereotipada o inexistent en publicitat i mitjans.
 - Digital: la bretxa tecnològica limita l'accés a tràmits, comunicació i autonomia, i sovint les dones grans són culpabilitzades per no estar al dia.
 - Interseccional: la vulnerabilitat s'agreuja en dones amb discapacitat, d'origen migrant, amb menys recursos econòmics o educatius, o pertanyents al col·lectiu LGTBI+.

2. Maltractament — tipus i exemples quotidians.

Es va posar èmfasi en la importància de reconèixer situacions de maltractament que sovint es normalitzen. Els principals exemples presentats van ser:

- Maltractament econòmic: La Maria, 82 anys, rep una pensió. El seu fill li diu que ell s'encarrega dels pagaments i que no cal que vagi al banc; li dona uns diners al mes per fer el que vulgui. La Maria no sap com recuperar el control dels seus diners. Aquest cas il·lustra com la dependència econòmica pot ser imposada per persones de l'entorn familiar proper.
- Maltractament psicològic: La Rosa, 78 anys, viu amb la seva parella. Quan estan amb amics, la parella li diu que no intervingui perquè "no entén d'aquests temes", li minimitza les opinions i l'anul·la. Un exemple de com la violència psicològica es pot donar de forma subtil i sistemàtica dins de la parella.
- Negligència sanitària: La Carmen, 85 anys, té dolor persistent. El metge li diu que "és normal per la seva edat" i no li prescriu proves que podrien detectar una malaltia tractable. Aquest cas reflecteix el biaix mèdic vers les dones grans, on els símptomes s'atribueixen automàticament a l'edat en lloc d'investigar-ne les causes.

Es va subratllar que la majoria d'agressors pertanyen a l'entorn familiar o són cuidadors, i que costa molt denunciar per por, vergonya, dependència econòmica i normalització generacional de certes violències. Els senyals d'alerta que cal identificar inclouen: canvis d'humor sobtats, ferides inexplicables, retallades en l'accés a diners, absència de cites mèdiques, aïllament social i por a parlar.

3. Empoderament

L'empoderament passa per accions concretes: autonomia econòmica, xarxes de suport veïnal, accés a la tecnologia i visibilitat pública.

Les dones grans no són un problema: són una oportunitat. Potenciar la seva autonomia, seguretat i visibilitat millora la vida de tota la comunitat. La transformació comença amb petites accions individuals i col·lectives.

Propostes del Decàleg de Compromisos:

1. Escoltar i donar veu a les dones grans.
2. Exigir atenció sanitària digna, sense excuses per l'edat.
3. Teixir xarxes socials de suport comunitari.
4. Posar-les al centre de la cultura i la vida pública.
5. Repartir les cures amb justícia i corresponsabilitat.
6. Recuperar l'autonomia econòmica (tallers, assessorament).
7. Crear ponts intergeneracionals.
8. Acompanyar i protegir qui denuncia maltractament.
9. Formar professionals per detectar i actuar.
10. Exigir compromisos municipals reals.

